
NOVI OBLICI LJUDSKE POKRETLJIVOSTI U LOKALNIM I NACIONALNIM RAZMJERIMA

MET-ov tematski broj o Globilityju

Uvodnik

Ovo je peta skupna publikacija Komisije za globalnu promjenu i ljudsku pokretljivost (Globility) Međunarodnoga geografskog društva (International Geographical Union – IGU). Valja također napomenuti da je još veći dio radova predstavljen i objavljen u obliku pojedinačnih priloga u specijaliziranim časopisima, kako međunarodnima tako i nacionalnima. Raznolikost i sâm broj publikacija na nacionalnim jezicima povećavaju važnost rada koji promiče IGU te značajno pridonose kruženju ideja i kulturnom pomlađivanju, premda se to teško može vrednovati i mjeriti. Problem objavljivanja rezultata suradnje između mreža istraživača bitan je element istraživanja koji se ne smije podcijeniti. Zajednička publikacija znači izvještavanje o procesu istraživačkoga razvoja postignuta nakon mnogo godina sudjelovanja na sastancima i konferencijama na kojima, usprkos prijateljskom ozračju, diskusije i kritike nerijetko poprimaju oštrije tonove, što dokazuje ozbiljnost sudjelovanja. Objavljivanje zajedničke publikacije, međutim, višestruko je teže.

Globility je sve to iskusio u proteklih šest godina. U jesen 1999. Izvršni odbor IGU-a odobrio je istraživački program koji je predložila skupina istraživača i s čijom se praktičnom provedbom počelo na Kongresu IGU-a u Seoulu u kolovozu 2000. i provodit će se sve do kongresa IGU-a u Tunisu, u kolovozu 2008. Tako velik i složen projekt nije lagan pothvat nego je rezultat skupnoga rada koji je počeo znatno prije 2000. i s vremenom uključivao sve veći broj suradnika i znanstvenika sposobnih provesti takav tip istraživanja u različitim dijelovima svijeta. Premda su mnogi pridonijeli začetku projekta – a nadamo se da će nastaviti pridonositi njegovu uspješnu odvijanju – takva je inicijativa uvijek djelo male skupine pionira koji u tišini pripremaju metodološku i programsku bazu njegova razvoja; možda bismo čak mogli odrediti točan trenutak u kojem je projekt zaživio, odnosno onaj kada se iz apstraktne ideje, hipoteze ili sna pretvorio u nešto čvršće i konkretnije.

Nakon šest godina djelovanja Globility ulazi u fazu zrelosti i već je moguće predvidjeti rezultate nekih metodoloških pristupa. Prvoj, pionirskoj skupini pridružila se povećana skupina suradnika koji su se intenzivno, s entuzijazmom te iskustvom i znanjem, latili suradnje i rada na projektu i njegovu uspješnom odvijanju. Temeljni i etički uvjet Globilityja jest nastojanje da se rad odvija u okviru kontinuirane suradnje između Sjevera i Juga. Taj bi aspekt trebao predstavljati sastavni dio svake kulturne prtljage Komisije IGU-a i, kako se pokazalo, neizostavan je temelj Komisiji čiji je osnovni znanstveni cilj ljudska pokretljivost. Međutim, taj uvjet nije lako ispuniti. Sudjelovanje na sastancima Komisije veoma je skupo pa sveučilišta, osim onih u bogatijim i industrijaliziranim zemljama, teško osiguravaju sredstva za svoja studijska putovanja. Komisija Globility IGU-a broji stotinjak članova, od kojih je gotovo polovina iz Europe, a ostali su iz drugih dijelova svijeta. Uzimajući u obzir da je mnogim suradnicima teško su-

djelovati, IGU nastoji organizirati sastanke na što je moguće više kontinenata. Konačni odabir lokacije uvjetovan je utvrđivanjem zemalja iz kojih dolaze sudionici te kulturološkim pristupom i pitanjima za raspravu.

Prva konferencija Globilityja održana je od 20. do 22. travnja 2001. u Loretu Aprutinu u Italiji. U zborniku radova pod naslovom *Human mobility in a borderless world?*, koji je uredio A. Montanari, objavljena su 34 izlaganja s te konferencije te dva pozdravna govora.

Druga konferencija pod pokroviteljstvom Komisije IGU-a sazvana je na godišnjem kongresu Udruženja američkih geografa 21. ožujka 2002. u Los Angelesu u SAD-u, a treća je održana na Regionalnoj konferenciji IGU-a 8. kolovoza 2002. u Durbanu u Južnoafričkoj Republici. Četvrta konferencija organizirana je u suradnji s Geografskim institutom Mongolske akademije znanosti 10. rujna 2002. u Ulan Batoru u Mongoliji. Izbor tekstova s tih triju konferencija objavljen je u zborniku radova pod naslovom *The new geography of human mobility. Inequality trends?* koji su uredili Y. Ishikawa i A. Montanari. U međuvremenu su, tijekom 2002., neki suradnici sa Sveučilišta u Bruxellesu pripremili i uskladili istraživački projekt »Interregional migrations in Europe« (MIRE) koji je financirala Europska komisija (istraživanje VS/2001/0247), a u koji su bili uključeni istraživači sa sveučilištâ u Bruxellesu, Kopenhagenu, Duisburgu, Madridu, Newcastleu, Pescari i Beču. C. Vandermotten, G. Van Hamme, P. Medina Lockhart i B. Wayens sastavili su završno izvješće i objavili ga 2004. u knjizi *Migrations in Europe. The four last decades*.

Peta konferencija održana je 3. i 4. travnja 2003. u Palma de Mallorci u Španjolskoj; domaći organizator bio je Pere Salvà-Tomàs sa Sveučilišta na Balearima. Sudjelovalo je 45 znanstvenika iz 17 zemalja i izložena su 23 referata. Šesta konferencija bila je sesija organizirana u suradnji s Europskim društvom za geografiju (Eugeo) tijekom Godišnje konferencije RGS-IBG-a u Londonu u rujnu 2003. Sljedeće godine, 2004., 19. i 20. kolovoza održana je sedma konferencija u Glasgowu u sklopu Kongresa IGU-a, na kojoj je sudjelovalo 45 znanstvenika s 25 referata. Osmo konferencija organizirana je u Pescari u Italiji od 2. do 4. prosinca 2005. u okviru aktivnosti koje podupire Europski projekt Equal II Progetto CELINE (cod. IT-G2-ABR-036) i kao dio IGU-ova Programa preporoda Sredozemlja (Mediterrana). Predstavljeno je 30 referata i sudjelovalo je 45 znanstvenika od kojih su mnogi bili iz Europe, među njima veliki broj Talijana, ali bilo je i suradnika iz Afrike i Azije. I na konferenciji u Pescari primijenjeno je načelo Globilityja: nije bilo kotizacije, te je čak financiran boravak suradnika iz zemalja u razvoju i mladih znanstvenika koji nisu imali sredstava za sudjelovanje, za što zahvaljujemo općini Pescara, posebice vijećniku za društvenu politiku gospodinu Lucianiju.

Komisija IGU-a odlučila je objaviti rezultate konferencija iz 2004. i 2005. u časopisu *Migracijske i etničke teme* (MET) u okviru znanstvene suradnje između dviju obala Jadranskoga mora koja će, nadamo se, biti još uspješnija. Budući da nam je dopuštena sloboda u odabiru tekstova, mogli smo izabrati priloge prema njihovoj kvaliteti, izvornosti i inovativnosti umjesto prema ugledu i školi mišljenja. Ovo je velika prilika za one koji imaju pristup međunarodnom kulturnom tržištu, ali jednako tako i za one čitatelje koji će na ovaj način tek otkriti druge stvarnosti i škole mišljenja, također vrlo vrijedne, premda katkad neobične.

Ovaj tematski broj posvećen je temama ljudske pokretljivosti i lokalnog razvoja viđenih kroz analizu tokova specifičnih populacijskih skupina i situacija kao što su učitelji, škole, starije osobe, žene i *shopping*-turizam, te kućanski poslovi i imigrantice. Zastupljena je i druga metoda analize, koja se bavi načinom integriranja populacijskih tokova, ili mijenjanja urbanih struktura, kao što se može vidjeti na primjeru Soluna, Chietija-Pescare, Leipziga i Moskve.

Globility je u svojim okvirima iznjedrio skupinu znanstvenika koji su naučili kako bolje poznavati i razumjeti jedni druge te surađivati, i koji su to u stanju činiti u ozračju prijateljstva i uzajamnog poštovanja. Osnovna odlika Globilityja, kao i svih Komisija IGU-a, jest otvorenost – i kao takav iznimno je zainteresiran za nove suradnike i nove suradnje (URL: <http://www.bun.kyoto-u.ac.jp/geo/globility/>).

Rim, lipanj 2006.

Armando Montanari
Predsjednik Globilityja